

Ens hem d'acostumar a aquestes llevantades? Les dades diuen que sí

Des de fa cinquanta anys s'avisava dels efectes de l'acció humana sobre la natura, però no s'hi ha fet gran cosa per posar-hi remei

Conreus completament inundats a Malgrat, durant el temporal. | ACN

«**És estrany que la natura, tot i que no toca la porta, no és una intrusa.**» va escriure Emily Dickinson (1830-1886). El temporal que acabem de patir (<https://www.naciodigital.cat/noticia/195050/govern/xifra/20/milions/cost/minim/dels/desperfectes/lllevantada>) no és un fet desconegut a Catalunya. Les riades del Vallès del setembre del 1962 van ser molt més tràgiques. Les inundacions de Girona són documentades des del 1193. Gloria, el nom que han posat a aquest temporal, no obstant, ha estat destacable.

Segons dades de l'Observatori Fabra enregistrades entre el 19 i el 23 de gener, el que va ser excepcional van ser les fortes ventades continuades. Durant dos dies consecutius (55 hores ininterrompudes: entre les 16h del dia 19 i les 23h del dia 21) cada hora hi va haver ratxes superiors als 72 km/h (les màximes van ser de 103 km/h el dia 20 i de 104 km/h el dia 21).

Quant a la pluja: la precipitació recollida (<https://www.naciodigital.cat/noticia/195014/mapes/lllevantada/historica/quant/plogut/teva/camarca>) des de dilluns 20 fins ahir dijous 23 a las 8h va ser de 71.0 mm, quan la mitjana de gener és de 51,5 mm. S'estima, a més, que aquesta xifra probablement és inferior a la real per la duresa del vent, que s'enduia la pluja i no entrava al pluviòmetre.

[noticiadiari]2/195045[/noticiadiari]

A la pregunta si ens hem d'acostumar a aquesta mena de tempestes la resposta és que els models diuen que sí. I l'experiència sembla confirmar-ho. Ara bé, a la pregunta de si podem atribuir aquesta tempesta concreta a l'escalfament global es fa difícil de respondre, perquè n'hi ha d'altres enregistrades; només cal buscar entre les rogatives eclesiàstiques. Però s'acceleren a mesura que augmenten els gasos d'efecte hivernacle, com en creixen els efectes.

Construïm en espais que esmoreïen els esdeveniments meteorològics acusats. Els boscos de ribera i els aiguamolls fan d'esponja quan hi ha riades. El sòl absorbeix l'aigua de pluja. L'asfalt l'escup. Les dunes eviten que l'aigua del mar arribi molt endins a la costa, però les barreres construïdes funcionen fins a un cert punt. Quan el superen, malmeten les infraestructures litorals.

Imatges aèries del Delta de l'Ebre del 22 de gener 2019 Foto: Bombers de la Generalitat

Des de fa cinquanta anys s'avisava dels efectes de l'acció humana sobre la natura i es recomana prudència. Ho deia l'informe *Els límits del creixement* (https://collections.dartmouth.edu/teitexts/meadows/diplomatic/meadows_ltg-diplomatic.html) publicat el 1972 com a encàrrec del Club de Roma. Ho deia l'informe Stern sobre l'economia del canvi climàtic (<http://cads.gencat.cat/web/.content/Documents/Publicacions/stern.pdf>), publicat l'octubre de 2006; conclouïa que aleshores es necessitava una inversió equivalent a l'1% del PIB mundial (en una revisió posterior va doblar la xifra) per mitigar els efectes del canvi climàtic.

Segons l'informe Stern, si no es realitzava aquesta inversió el món s'exposava a una pèrdua permanent d'almenys el 5% del PIB global, que podia arribar fins al 20%. Però, tot i que s'han cregut aquestes veus, no hem fet gaire cosa per pal·liar-ne els efectes. El valor mitjà en l'hemisferi nord dels gasos d'efecte hivernacle, responsables de l'escalfament global, era el 2006 de 315 parts per milió. El 2019 va pujar a 411,44 ppm, i el que s'ha mesurat el gener d'enguany és de 414,64 ppm. A finals del segle XIX era de 280 ppm.

Tempestes com Gloria duen associats espant i desesperança. Han mort quatre persones a Catalunya (<https://www.naciodigital.cat/noticia/195006/llevantada/ja/suma/quatre/victimes/mortals/catalunya>) i n'hi ha una de desapareguda en el moment d'escriure aquestes línies. Molt preocupant per a altres famílies ha estat la pèrdua del seu espai de viure o de *modus vivendi*.

La vegetació esmorteix l'efecte de les riades. Foto: ACN

El govern estima que caldran vint milions d'euros per recuperar el litoral i carreteres. A Barcelona, l'alcaldeessa ha valorat les pèrdues en dotze milions d'euros (<https://www.naciodigital.cat/noticia/195024/llevantada/provoca/danys/valor/12/milions/euros/barcelona?rlc=p1>). Són dades preliminars que no compten tampoc pèrdues econòmiques privades. S'ha perdut entre un trenta i el cent per cent de la sorra de les platges. Els habitatges i comerços de primera línia han estat en molts casos destruïts. I hi ha d'altres danys invisibles (<https://www.naciodigital.cat/noticia/194917/danys/invisibles/temporal>) i més difícils de quantificar.

La natura no és una intrusa. Hi vivim, en formem part. Ho recorda una sentència de Freeman Dyson ?físic teòric i matemàtic nord-americà? a l'entrada de l'Observatori Fabra: «L'Univers sabia que vindríem». El problema és que creiem que podem domesticar la natura. No és cert, i no reconèixer-ho té un cost.

El turisme i els serveis associats són claus en l'economia catalana -moltes famílies en viuen-. El turisme explota la natura amable que tenim. Si es malmeten les infraestructures preparades per rebre'l, o comencem a tenir condicions menys amables, aquesta indústria tan fràgil perilla. No estalviariem si ens adaptéssim a les lleis de la natura?